Euroopan parlamentti
2014-2019

Istuntoasiakirja

B8-0153/2016

27.1.2016

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Jemenin humanitaarisesta tilanteesta
(2016/2515(RSP))

Marietje Schaake, Petras Auštrevičius, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Javier Nart, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans
ALDE-ryhmän puolesta

B8-0153/2016

Euroopan parlamentin päätöslauselma Jemenin humanitaarisesta tilanteesta (2016/2515(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Jemenistä ja erityisesti 9. heinäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman Jemenin tilanteesta[1],

– ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin ja humanitaarisesta avusta ja kriisinhallinnasta vastaavan komission jäsenen Christos Stylianidesin 10. tammikuuta 2016 antaman yhteisen julkilausuman iskusta Lääkärit ilman rajoja -järjestön klinikkaan,

– ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) edustajan 15. joulukuuta 2015 antaman lausuman YK:n järjestämien Jemeniä koskevien keskusteluiden käynnistämisestä uudelleen sekä varapuheenjohtajan / korkean edustajan Federica Mogherinin ja humanitaarisesta avusta ja kriisinhallinnasta vastaavan komission jäsenen Christos Stylianidesin 10. tammikuuta 2016 antaman yhteisen julkilausuman Jemenistä,

– ottaa huomioon ulkoasiainneuvoston päätelmät Jemenistä ja erityisesti 20. huhtikuuta 2015 annetut päätelmät,

– ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston Jemen-päätöslauselmat ja etenkin päätöslauselmat 2216(2015), 2201(2015) ja 2140(2014),

– ottaa huomioon YK:n pääsihteerin edustajan 8. ja 10. tammikuuta 2016 antamat Jemen-julkilausumat,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon Jemenin erittäin vaikean humanitaarisen tilanteen, joka on seurausta Saudi-Arabian johtamasta sotilaallisesta väliintulosta, jonka yhteydessä käytettiin myös rypälepommeja, sekä maan väestön jatkuvasti kohtaamista poliittisista, taloudellisista, humanitaarisista ja turvallisuushaasteista, ja jolla on vakavia seurauksia alueelle ja joka muodostaa uhan kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle; toteaa, että sotatoimien viimeaikaisesta kiihtymisestä kärsii ennen kaikkea Jemenin siviiliväestö, jonka elinolot ovat jo ennestään kurjat;

B. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusvaltuutetun edustajan mukaan Saudi-Arabian johdolla maaliskuun lopulla 2015 toteutetun väliintulon jälkeen siviiliuhrien lukumäärä on noussut 8 119:ään, joista kuolleita on 2 795 ja haavoittuneita 5 324; toteaa, että uhrien joukossa on satoja naisia ja lapsia; ottaa huomioon puolisotilaallisten joukkojen keskinäisten taistelujen, pommitusten ja tärkeiden palvelujen keskeytymisen humanitaariset vaikutukset siviiliväestöön, ja toteaa, että nämä vaikutukset ovat saavuttamassa hälyttävät mittasuhteet;

[1] Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0270.

C. ottaa huomioon, että Yhdistyneiden kansakuntien humanitaarisen avun koordinointitoimiston (OCHA) mukaan konflikti on aiheuttanut sen, että 2,51 miljoonan jemeniläisen on ollut pakko lähteä asuinseuduiltaan; toteaa, että 21,1 miljoonaa ihmistä – 80 prosenttia maan väestöstä – on humanitaarisen suojelun tai avun tarpeessa; toteaa, että yli 2,2 miljoonaa lasta kärsii tai on vaarassa kärsiä aliravitsemuksesta ja arviolta 14,4 miljoonaa henkilöä kärsii nyt puutteellisesta elintarviketurvasta;

D. ottaa huomioon, että lukuisten raporttien mukaan ilmaiskuja on tehty siviilikohteisiin, myös sairaaloihin, kouluihin, toreille, viljavarastoihin, satamiin sekä asuinseuduiltaan lähtemään joutuneiden leireihin, ja että iskut ovat vahingoittaneet vakavasti avun jakamisen kannalta olennaista infrastruktuuria ja osaltaan johtaneet ankaran elintarvike- ja polttoainepulan syntymiseen Jemenissä; toteaa, että *Lääkärit ilman rajoja -järjestön* (MSF) Pohjois-Jemenissä tukemaa sairaalaa pommitettiin 10. tammikuuta 2016, minkä seurauksena ainakin viisi ihmistä sai surmansa, noin kymmenen ihmistä haavoittui, heidän joukossaan MSF:n henkilöstön kuuluvia, ja lääkintätilat kärsivät vakavia vaurioita; toteaa, että tämä oli tuorein esimerkki lääkintätiloihin kohdistetuista hyökkäyksistä;

E. ottaa huomioon, että merisaarron takia elintärkeää humanitaarista apua ei voida toimittaa siviiliväestölle, jonka on kiireesti saatava ruokaa, vettä ja lääkintätarpeita; ottaa huomioon, että YK-lähteiden mukaan läpi pääsee vain 15 prosenttia kriisiä edeltävän ajan tuontimääristä ja että Jemen on maa, joka on elintarvikehuollossaan 90-prosenttisesti riippuvainen tuonnista; ottaa huomioon, että Maailman ruokaohjelman luokituksen mukaan Jemenin 22 maakunnasta 10:ssä elintarviketurva on tasolla ”hätätila” eli yhden pykälän päässä ”nälänhädästä”;

F. ottaa huomioon, että laivastosaarto pysäyttää useimmiten myös bensiiniä, dieseliä ja polttoöljyä kuljettavat säiliöalukset, mikä on romahduttanut maan sähköntuotannon ja pakottanut suuren osan sairaaloista ja kouluista sulkemaan ovensa; toteaa, että kiireisin ongelma on se, että saarron vuoksi on ollut pakko pysäyttää vesipumput;

G. ottaa huomioon, että Oxfam-järjestön mukaan taisteluiden ja saarron johdosta 3 miljoonaa jemeniläistä ei ole saanut vuoden 2015 maaliskuun jälkeen puhdasta vettä, mikä tarkoittaa, että niiden ihmisten kokonaismäärä, jotka eivät ole vesihuollon tai jätevesihuollon piirissä, on noussut 16 miljoonaan, mikä vastaa liki kahta kolmasosaa väestöstä; toteaa, että tällä on hyvin vakavia seurauksia koleran ja denguekuumeen kaltaisten tautien leviämisvaaran kannalta;

H. ottaa huomioon, että Save the Children -järjestön mukaan maan 22 maakunnasta vähintään 18:ssa sairaalat on suljettu tai niiden toimintaa on rajoitettu merkittävästi taisteluiden tai polttoainepulan johdosta; toteaa, että tarkemmin sanoen 153 terveyskeskusta, jotka aiemmin ruokkivat yli 450 000 aliravitsemuksen uhkaamaa lasta, on suljettu samoin kuin 158 poliklinikkaa, jotka vastasivat perusterveydenhuollon tarjoamisesta liki puolelle miljoonalle alle 5-vuotiaalle lapselle;

I. ottaa huomioon, että Unicefin mukaan Jemenin konfliktilla on ollut vakavia vaikutuksia myös lasten koulunkäyntimahdollisuuksiin, sillä koulutusjärjestelmä on lakannut toimimasta melkein 2 miljoonan lapsen osalta 3 584 koulun – joka neljännen – suljettua ovensa; ottaa huomioon, että 860 tällaista koulua on joko vaurioitunut tai muutettu asuinseuduiltaan lähteneiden tilapäisiksi majoitustiloiksi;

J. ottaa huomioon, että 15. joulukuuta 2015 julistettiin koko maahan tulitauko, jota on kuitenkin rikottu sen jälkeen laajasti, ja toteaa, että sodan osapuolten Sveitsissä vuoden 2015 joulukuun puolivälissä käymissä rauhanneuvotteluissa ei saatu aikaan merkittävää läpimurtoa konfliktin lopettamiseksi; ottaa huomioon, että YK:n johtamia, YK:n Jemenin-erityislähettilään Ismail Ould Cheikh Ahmedin suojeluksessa käytäviä rauhanneuvotteluja, jotka oli määrä käynnistää uudelleen 14. tammikuuta 2016, on lykätty toistaiseksi väkivallan jatkuessa edelleen;

K. katsoo, että kyseisen tulitauon voimassa pitäminen on asianmukainen toimenpide uusien siviiliuhrien ja tärkeän siviili-infrastruktuurin tuhoutumisen ehkäisemiseksi; toteaa, että se mahdollistaa myös hätäavun esteettömän toimittamisen Jemenin väestön ennennäkemättömän suurten tarpeiden hoitamiseksi;

L. ottaa huomioon, että Saudi-Arabia lupasi vuoden 2015 huhtikuussa vastata kokonaan 274 miljoonan dollarin suuruisen humanitaarista hätäapua Jemenille koskevan YK:n rahaston rahoituksesta, mutta että toistaiseksi YK:n humanitaarisen avun koordinointitoimiston tilille ei ole tullut vielä yhtään varoja; ottaa huomioon, että YK esitti vuoden 2015 kesäkuussa vetoomuksen 1,6 miljardin dollarin keräämiseksi avun toimittamiseksi 11,7 miljoonalle ihmiselle, mutta se oli saanut 18. marraskuuta 2015 mennessä kokoon vain 43 prosenttia tarvittavasta kokonaismäärästä;

M. ottaa huomioon, että EU toimitti vuonna 2015 Jemenin kriisiä varten humanitaarista lisäapua 12 miljoonan euron edestä auttaakseen lievittämään kriisin vaikutuksia Afrikan sarven alueella; toteaa, että EU aikoo osoittaa enintään 2 miljoonaa euroa YK:n valvonta- ja tarkastusmekanismin (UNVIM) perustamiseen Jemenin kauppamerenkulkua varten ja helpottaa siten kauppatavaroiden ja humanitaarisen avun esteetöntä toimittamista Jemeniin;

1. on hyvin huolestunut Jemenin humanitaarisen tilanteen hälyttävästä heikkenemisestä, mikä ilmenee laajalle levinneenä puutteellisena elintarviketurvana ja vakavana aliravitsemuksena, summittaisina hyökkäyksinä siviilejä ja lääkintä- ja avustustyöntekijöitä vastaan sekä siviili- ja terveydenhoitoinfrastruktuurin tuhoutumisena ilmaiskujen, maataisteluiden ja tykkitulen seurauksena huolimatta toistuvista vaatimuksista lopettaa jälleen vihamielisyydet; vahvistaa uudelleen olevansa sitoutunut tukemaan edelleen Jemeniä ja Jemenin kansaa;

2. painottaa koordinoidun, YK:n johdolla toteutettavan humanitaarisen toiminnan tarvetta ja kehottaa kaikkia maita osallistumaan humanitaaristen tarpeiden tyydyttämiseen; kehottaa kaikkia osapuolia sallimaan kiireellisesti tarvittavien elintarvikkeiden, lääkkeiden, polttoaineen ja muun välttämättömän avun maahanpääsyn ja toimittamisen YK:n ja kansainvälisten humanitaaristen järjestöjen kanavien kautta, jotta voidaan vastata kriisin uhreiksi joutuneiden siviilien kiireellisiin tarpeisiin puolueettomuuden, tasapuolisuuden ja riippumattomuuden periaatteiden mukaisesti; palauttaa mieliin, että siksi on erittäin tärkeää helpottaa edelleen kauppa-alusten pääsyä Jemeniin;

3. kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia sallimaan avustustyöntekijöiden ja hätäavun esteettömän ja rajoittamattoman pääsyn kipeästi elintärkeän avun tarpeessa olevien jemeniläisten luo ja vaatii näin ollen humanitaarista taukoa, jotta ihmishenkiä pelastava apu tavoittaisi Jemenin kansan kiireellisesti;

4. kehottaa jälleen kaikkia osapuolia noudattamaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä, varmistamaan siviilien suojelun ja pidättymään kohdistamasta iskuja suoraan siviili-infrastruktuuria, erityisesti lääkintäpalveluja ja vesijärjestelmiä, vastaan ja käyttämästä siviilirakennuksia sotilaallisiin tarkoituksiin;

5. muistuttaa kaikkia osapuolia, että sairaalat ja lääkintähenkilöstö on nimenomaisesti suojattu kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla ja että iskujen tahallinen kohdistaminen siviilejä ja siviili-infrastruktuuria vastaan katsotaan sotarikokseksi; pitää tärkeänä avustustyöntekijöiden turvallisuuden parantamista, jotta nämä voivat reagoida hyökkäyksiin tehokkaammin; kehottaa suorittamaan puolueettoman ja riippumattoman tutkinnan kaikista väitetyistä kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista, mukaan lukien humanitaarisen avun infrastruktuuriin ja avustushenkilöstöön kohdistetut viimeisimmät iskut; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa käynnistämään aloitteen Saudi-Arabiaan kohdistettavan eurooppalaisen asevientikiellon käyttöön ottamiseksi, kun otetaan huomioon näiden väitteiden vakavuus sekä se, että aseviennin jatkaminen täyttää 8. joulukuuta 2008 annetussa neuvoston yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistetut kriteerit 2, 4 ja 6;

6. edellyttää, että unioni ja sen jäsenvaltiot vauhdittavat rahoitusosuuksiensa suorittamista Jemenin humanitaarista tilannetta varten, jotta kyetään täyttämään vuotta 2016 koskevat rahoitusodotukset; kehottaa EU:ta painostamaan kaikkia avunantajia lunastamaan antamansa lupaukset mahdollisimman pikaisesti;

7. muistuttaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita siitä, että niiden on kiireesti kerättävä YK:ssa tukea Jemenin vesihuollon varmistamista koskevalle kansainväliselle suunnitelmalle, joka saattaa osoittautua keskeiseksi osatekijäksi mahdollisen rauhanprosessin saattamisessa menestyksekkääseen päätökseen ja jolla siten saatetaan tarjota väestölle mahdollisuus tehostaa maataloutta, ruokkia itsensä ja rakentaa maa uudelleen;

8. korostaa, että konfliktiin on olemassa vain poliittinen, osallistava ja neuvotteluratkaisu; kehottaa kaikkia osapuolia aloittamaan vilpittömässä mielessä YK:n johtamien rauhanneuvottelujen uuden neuvottelukierroksen mahdollisimman pian; kannattaa YK:n erityislähettilään Ismail Ould Cheikh Ahmedin tinkimättömiä ponnisteluja YK:n tukemana käytävien Jemeniä koskevien rauhanneuvottelujen jatkamiseksi Persianlahden yhteistyöneuvoston aloitteen, kansallisen vuoropuhelukonferenssin sekä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien ja etenkin päätöslauselmien 2140 ja 2216 mukaisesti;

9. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille, Persianlahden yhteistyöneuvoston pääsihteerille, Arabiliiton pääsihteerille sekä Jemenin hallitukselle.